

Posudek bakalářské práce

Jan Pícek: *Vliv Číny v Africe*

Autor se ve své předkládané bakalářské práci věnuje vysoce aktuálnímu tématu čínského vlivu v subsaharské Africe, přičemž se orientuje zejména na analýzu současných ekonomických vztahů ČLR k vybraným zemím subsaharské Afriky (Angole, Zambii a Nigérii). Autor nejprve obecně charakterizuje subsaharskou Afriku a ukazuje postupnou proměnu vývoje čínské zahraniční politiky k tomuto regionu. Následně pak analyzuje ekonomické vztahy ČLR se třemi vybranými zeměmi regionu, a to v obecné ekonomické rovině a následně v oblastech obchodu se zbraněmi a energetickými surovinami. Nakonec autor dochází k nepřekvapivému závěru, že vliv Číny k Africe je ambivalentní a lze na něm nalézt stinné i pozitivní stránky jak pro státy subsaharské Afriky, tak pro ČLR samotnou.

Za poměrně zdařilou považuji kapitolu čtyři, která pojednává o obecných rysech zejména ekonomické a politické spolupráce mezi ČLR a africkými státy, včetně detailnějších analýz vzájemného obchodu se zbraněmi a energetickými surovinami. Autor zde dobře ukazuje některé důvody, které hrají v čínské zahraniční politice vůči africkému regionu zásadní roli. Na druhou stranu, autor nevysvětluje, proč rozebírá některé aspekty čínsko-afrických vztahů mnohem detailněji, než jiné. Například projekty v zdravotnické, vědecké, kulturní nebo obchodní oblasti leží na pokraji zájmu práce, ale pouze s jejich vzetím do úvahy jsme schopni skutečně komplexně zhodnotit případný čínský vliv v Africe. Čili, autorův okruh oblastí, kde u třech afrických států zkoumá vliv Číny, není sám o sobě špatný, ale je jednostranný. Jistá nedotaženost je ale vlastní celé práci, kde je sice „nadhozena“ řada zajímavých argumentů, ne vždy jsou však dotaženy do konce (a to se koneckonců týká i samotného závěru). Na práci tak lze vidět, že autor si na zásadní otázky prací kladené neučinil zcela autonomní názor.

Slabinou práce je jistě slabé teoreticko-metodologické zakotvení. Autor sice pojímá jím zkoumané státy jako racionální aktéry maximalizující své zisky (s. 10), ale dále v průběhu práce s nějak více teoreticky poučenými koncepty nepracuje. Přitom by jeho zkoumání čínsko-afrických ekonomických vztahů mohlo vycházet například s některé z variant obchodního liberalismu či liberálního neoinstitucionalismu a celá práce tak mohla být postavena solidnější teoretický základ. S tím rovněž souvisí poměrně zkratkovitá obecná charakteristika subsaharské Afriky, postavení Číny ve světě a specifika její současné zahraniční politiky (s. 10–12, 20–22). Pokud by autor více propracoval interpretaci čínských zahraničněpolitických strategií (go-out,

vliv soft-power apod.), mohl později v práci poučeněji odpovídat na výzkumnou otázku práce (která je mj. v úvodu naznačena pouze implicitně). Také mě v práci chybí jasnější vysvětlení, jaký vliv měla čínská vnitřní politika na formování politiky zahraniční. Práce často implicitně na mnoha místech předpokládá, že státy se budou chovat obecně v souladu s předpoklady realistické teorie, ale opět nám chybí dostatečné vysvětlení, proč by tomu tak mělo být. Rovněž autorova snaha o komparaci jednotlivých zemí zůstává pouze v zárodku, a proto o ní asi nelze mluvit jako o komparaci plnohodnotné.

Jazyková stránka práce je rovněž slabší, kromě toporného stylu se v práci objevuje řada chyb v interpunkci, sazbě apod. Práce uvádí v seznamu literatury dostatečný počet zdrojů, ale soustavně je jich v práci využíváno poměrně málo, zvláště v rámci v současnosti tak populárního tématu. Také je s podivem, že autor nezahrnul do své literatury téměř žádné aktuální práce (rozuměno z posledních dvou-třech let). V práci se na některých místech rovněž nachází některé obsahové nepřesnosti, ale je jich poměrně málo (např. pozn. č. 7, s. 14). Také, v celé práci podle mého názoru dosti absentuje role, jakou hrála čínská podmínka rozvázání diplomatických vztahů s Taiwanem (a jejich navázání s ČLR) roli ve vzájemných ekonomických vztazích. Vrhlo by to poněkud jiné světlo na diskusi ohledně údajně apolitického, čistě pragmatického pohledu na mezinárodní obchodní diplomacii Číňanů. Autor také mohl využít dopad masakru na Tiananmen (3.-4. 6. 1989) na čínskou zahraniční politiku vůči regionům Afriky či Latinské Ameriky, neboť zde je po konci studené války zřetelný rozdíl mezi reakcí demokratických a nedemokratických zemí na tuto vnitropolitickou událost.

I přes výše naznačené nedostatky práce přeci jen dosahuje také kvality, aby mohla být považována za úspěšně zvládnutou bakalářskou práci. Autor se snažil nastolit výzkumné téma a následně je za využití dostupných zdrojů zpracovat a předložit ucelenější závěry. Proto práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 14. 8. 2016

Mgr. Stanislav Myšička, Ph. D.